

PÄÄTÖS

Nro 132/2015/2

Dnro ESAVI/2540/2015

Annettu julkipanon jälkeen
18.6.2015

ASIA Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon laajennetun toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Kemiönsaari

HAKIJA Kemiönsaaren Vesi

ASIASSA AIKAISEMMIN ANNETTU PÄÄTÖS

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 29.1.2015 antamallaan päätöksellä nro 7/2015/2 myöntänyt Kemiönsaaren Vedelle ympäristöluvan Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon laajentamiseksi ja tarkistanut Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 19.12.2003 antaman jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan nro 110 YLO lupamääräykset. Päätökseen on haettu muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusaika on päättynyt 2.3.2015.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 12.3.2015.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen käsittelee ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan se lupaviranomainen, joka on myöntänyt toimintaan ympäristöluvan. Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 2 momentin 13 c) kohdan mukaan kyseisen toiminnan ympäristölupa-asian ratkaisee aluehallintovirasto.

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖKSESTÄ TEHDYT VALITUKSET

1) [REDACTED] ovat esittäneet seuraavat vaatimukset:

Vaihtoehtoinen purkupaikka tulee olla selvillä v. 2017 ja valmistelut jäteveden johtamiseksi parempaan paikkaan oltava tehty v. 2019.

Uuden purkupuutken teko on tapahduttava viimeistään v. 2020. Vaihtoehtoinen purkupaikka voisi olla esim. Gulkronan selkä Högsåran länsipuolella. Paikka on syvä ja virtaukset ja aallokko ovat voimakkaita sekä vesimassat monikymmenkertaisia verrattuna matalaan ja suojaisaan Falkön selkään.

Vuotovedet jätevesiviemäriverkkoon on saatava poistettua/estettyä v. 2017.

Matalan ja jo nyt ylikuormitetun ja likaantuneen Falkön-selän edesvastuuton likaaminen tulee lopettaa niin, että otetaan parhaat puhdistusmenetelmät käyttöön mahdollisimman nopeasti ja viimeistään v. 2018 mm. typen poiston tulee olla 70 %.

Entisillä ehdoilla Falkön-selän jätevesikuormitus tulee kaksinkertaistumaan, mitä emme voi missään tapauksessa hyväksyä.

Kemiönsaaren kunnan toiminta eikä myöskään Länsi-Suomen ELY-keskuksen toiminta ole sopusoinnussa Itämeren Suojelukomission puhdistuspyrkimysten kanssa.

2) Långö-Apelholm-seura ry on katsonut, että valituksenalainen päätös tulisi kumota seuraavilla perusteilla:

- Lähtökohtana on puhdistuslaitoksen nykyinen sijainti, nykyiset puhdistusprosentit ja nykyinen purkupaikka samanaikaisesti yli kaksinkertaistuvalla jätevesikuormituksella, jolloin päästöt mereen tulevat myös yli kaksinkertaistumaan. Esimerkiksi laitokseen tulevan typen määrä on ollut noin 30 kg päivässä ja päästö mereen 50 prosentin puhdistuksen jälkeen on noin 15 kg päivässä. Laitokseen tulevan typen kokonaismäärä lisääntyy arviolta 60 kiloon päivässä ja päästön mereen näin ollen 30 kiloon päivässä.

- Lupa säilyttää jätevesien purkupaikan suojaisalla ja matalalla Falkön lahdella, joka jo nykyisten kuormitusten takia voi huonosti. Lisäksi Falkön lahdelle laskeva putki on noin 40 vuotta vanha eikä putken laskupaikkaa ole suunniteltu eikä se sovi laajennuksen jälkeiselle jätemäärälle.

Päätöksessä uusi lupa määrätään olemaan voimassa siihen asti, kunnes viimeistään 31.12.2019 jätetyn hakemuksen perusteella on annettu uusi lupa. Uuteen hakemukseen pitää sisältyä suunnitelmat uudesta, haitattomammasta purkupaikasta. Vuoden 2015 aikana on laadittava suunnitelma, joka koskee hulevesiä ja vuotoja mm. jätevesiverkostossa.

Yhdistys vaatii, että:

- merkittävän jätevesikuormituksen vähennyksen aikaansaamiseksi puhdistamattomat vuotovedet on saatava estettyä viimeistään vuonna 2017
- vuoden 2017 aikana on esitettävä selvitykset vaihtoehtoisista purkupaikoista
- typelle tulee määrätä 70 prosentin puhdistusteho vuoden 2018 alusta, koska purkualue on saariston keskellä olevaa herkkää sisämerta ja todellinen kuormitus jätekaivotyhjennyksineen lähenee asetuksessa tarkoitettua 10 000 asukkaan määrää, joka edellyttää mainittua puhdistustehoa ja
- välttämättömät toimenpiteet typen puhdistuksen parantamiseksi tulee aloittaa välittömästi.

3)

As. Oy Dragsfjärdin Marikari,

ovat
vaatineet päätöksen muuttamista niin, ettei Taalintehtaan laajennettu jätevedenpuhdistamo saa aloittaa toimintaansa ennen kuin luvanhakija on tehnyt hakemuksen laajennetun puhdistamon jätevesien johtamiseksi muualle kuin nykyiseen purkupaikkaan Falköfjärdenille ja saanut siihen lainvoimaisen päätöksen tai aluehallintoviraston luvan uuden purkupaikan käyttämiseen mahdollisesta valituksesta huolimatta.

AVI on päätöksessään todennut nykyisen purkupaikan sopimattomaksi laajennetulle jätevedenpuhdistamolle, mutta antanut siitä huolimatta luvanhakijalle oikeuden jatkaa purkupaikan käyttämistä laajennuksen jälkeen. Päätöstä ei ole tältä osin asianmukaisesti perusteltu. Luvanhakija on lisäksi tehnyt tietäväksi, ettei se aio investoida purkupuutken ja pumppujen uusimiseen tarpeesta huolimatta, mistä luvan hakija on tietoinen. Lupapäätöksessä ei ole tällaista ehtoa asetettu. Valituksenalainen päätös on ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 mom. 2- ja 4-kohdan sekä 52 §:n 1- ja 3 momentin vastaisena kumottava siltä osin kuin se sallii laajennetun puhdistamon toiminnan aloittamisen ja sen jätevesien johtamisen nykyiseen purkupaikkaan ennen kuin luvanhakija on tehnyt hakemuksen laajennetun puhdistamon jätevesien johtamiseksi muualle kuin nykyiseen purkupaikkaan Falköfjärdenille ja saanut siihen lainvoimaisen päätöksen tai aluehallintoviraston luvan uuden purkupaikan käyttämiseen mahdollisesta valituksesta huolimatta.

4) Falkö ry on ensisijaisesti vaatinut, että päätös ympäristöluvan myöntämisestä kumotaan. Jos jätevedet johdetaan annettujen lupamääräysten mukaan, siitä aiheutuu ympäristönsuojelulain (86/2000) 42 §:ssä mainittuja merkittäviä haittoja ja muita vahingollisia seuraamuksia.

Yhdistyksen toissijainen vaatimus on, että päätös lähetetään uudelleen valmisteltavaksi ja

- a) Etelä-Suomen aluehallintoviraston esittämiä toimenpiteitä puhdistustulosten parantamiseksi nopeutetaan sekä asetetaan aikarajat sille, milloin toimenpiteiden tulee olla tehtyinä: Vuonna 2015 tehtävän hule- ja vuotovesisuunnitelman toimenpiteet tulee olla toteutettuina vuoden 2017 loppuun mennessä.
- b) Aluehallintoviraston esittämän purkuputken siirron valmistelu tulee aloittaa heti; vaihtoehtoiset purkupaikat on selvitettävä vuoden 2017 loppuun mennessä, jotta koko prosessi vähemmän haitallisesta purkupaikasta olisi ajoissa valmis ja uusi, nykyistä haitattomampi purkupaikka voitaisiin esittää ja purkuputken siirtoa hakea viimeistään 31.12.2019 ympäristölupatarkistusten yhteydessä.
- c) Lisäksi puhdistuslaitoksen puhdistusteho typelle tulee määrätä 70 %: ksi vuoden 2018 alusta.

HAKEMUS

Kemiönsaaren Vesi hakee ympäristönsuojelulain 199 § mukaisesti lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Hakemuksen perustelut

Hakija pyytää panemaan Tyskaholmenin Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon toimintaa koskevan lupapäätöksen välittömästi täytäntöön

- 1) ensisijaisesti kokonaisuudessaan (Kemiö ja Lammala) ja
- 2) toissijaisesti sallimalla vähintään Lammalan jätevesien puhdistaminen.

Toiminnan aloittamislupalle ja päätöksen välittömälle täytäntöönpanolle kokonaisuudessaan tai vähintään osittain on perusteltu syy, koska

- 1) toimintaa harjoitetaan ja sen sijoituspaikka Tyskaholmenissa on valittu asemakaavan mukaisesti (ET);
- 2) toiminta on tarkoitus aloittaa vasta kun jätevedenpuhdistamon laajennus ja tehostaminen on valmiiksi rakennettu 15.10.2015.
- 3) Lammalan jätevesien käsittelyn siirtäminen Taalintehtaan puhdistamolle on muutoksena pieni (vesimäärä 15 000 m³ /v), mutta sen positiivinen vaikutus ympäristöön on suuri. Björkboda-Lammalan siirtolinjan rakentamisaikataulu on riippuvainen ympäristöluvan mukaisen toiminnan aloittamisesta Tyska Holmenilla (käännetään pumppaussuunta, yksi pumppaamo käännetään kerralla);
- 4) Kemiön jätevedet heikentävät nykyisin merkittävästi vedenlaatua Kemiössä, joten jäteveden puhdistustoiminta Kemiössä tehostuu ja jätevesikuormitus vähenee kokonaisuudessaan;

- 5) Kemiönsaaren jätevesien puhdistamiselle saadaan ympäristöllisesti parempi ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen ratkaisu mahdollisimman nopeasti;
- 6) Kemiön ja Lammalan jätevedenpuhdistamot ovat käyttökänsä lopussa ja Taalintehtaan jätevedenpuhdistamo on tehokkaampi ja varmatoimisempi;
- 7) lisäviivytykset laajennetun puhdistustoiminnan aloittamiseksi heikentävät vesialueen tilaa;
- 8) toiminnan välitön aloittaminen ei lisää vuotovesien määrää;
- 9) jätevesien rinnakkaissaostukseen perustuva biologis-kemiallinen puhdistusprosessi täydennettynä flotaatioselkeytyksellä edustaa BAT:ia;
- 10) keskittämisen jälkeen Tyskaholmenin jätevedenpuhdistamolla on tarkoitus käsitellä noin 50 % enemmän jätevesiä kuin tällä hetkellä, mutta laitoksen saneeraus ja laajennus mahdollistaa kuitenkin sen, että päästökuorma ei kasva samassa suhteessa. Suunnittelun ja rakentamisen lähtökohta on, että puhdistusta tehostetaan. Tämä tarkoittaa, että purkupisteen lähialueella ei ole syytä olla huolestuneita.
- 11) Taalintehtaan jätevedenpuhdistamolla on laajennuksen jälkeen kapasiteettiä puhdistaa Kemiönsaaren kaikki jätevedet.
- 12) Taalintehtaan jätevedenpuhdistamo toimii saman kunnan alueella, myös keskittämisen jälkeen. Kyse on ainoastaan Kemiönsaaren kunnan alueelta olevien jätevesien käsittelystä.
- 13) toiminnan aloittaminen saataisiin kytkettyä ESAVIn päätöksen nro 4/2015/2 mukaisesti jätevesilinjojen ja paineviemäreiden asennus- ja rakennustöihin.

Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon laajennetun toiminnan välitön aloittaminen on vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden ja muutenkin yleisen edun mukaista.

Kaikki puhdistamot aiheuttavat pistekuormitusta, mutta vähentävät kokonaiskuormitusta. Kuormituslisäys kohdistuu rajattuun alueeseen ja kokonaisuudessaan kuormitus vähenee. Ympäristö palautuu ennalleen, mikäli lupapäätös kumotaan tai lupamääräystä muutetaan. Taalintehtaan päästöt on suhteutettava toiminnan laajuuteen. Päästöt ovat pieni murto-osa yksittäisten suurten puhdistamoiden päästöistä. Jätevedenpuhdistamoita on 390 Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella. Jätevedenpuhdistamoon liittyy siirtoviemärien ja viemäriverkostojen laajentamista, jotka ovat vesiensuojelun toimenpideohjelman mukaisia ratkaisuja.

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen tila paranee sitä nopeammin, mitä pikaisemmin jätevesien laajennettu puhdistamistoiminta voidaan aloittaa. Lupapäätöksen lainmukaisuudesta ei ole objektiivisesti arvioiden epäilystä, joten se on syytä panna heti täytäntöön. Hankkeesta ei ole odotettavissa myöskään paikallisia vahinkoja, jotka pitäisi saattaa ennalleen.

Aloittamisluvan myöntäminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, mikäli Vaasan hallinto-oikeus tai KHO kumoavat päätöksen tai aloittamisluvan tai muuttavat päätöstä, Kemiön ja Lammalan puhdistamoja voi tietenkin vaatiessa uusia.

Vakuus

Vaatus asetetaan ESAVI:lle vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen päätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalta ei koske Kemiönsaaren Vesi liikelaitosta, joka on osa kuntaa.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta kuuleminen

Hakemuksesta on ympäristönsuojelulain (527/2014) 199 §:n 2 momentin mukaisesti kuultu valvontaviranomaisia sekä lupapäätökseen muutosta hakeneita.

1) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut, että Kemiönsaaren kunnassa on tehty päätökset puhdistustoiminnan keskittämiseksi Taalintehtaan laitokselle jo ennen kuin puhdistamon lupaprosessi on käynnistynyt. Kunnassa on myös jo aikaisessa vaiheessa toteutettu toimenpiteitä, joilla käytännössä varmistetaan keskittäminen. Toimenpiteet on osittain toteutettu ELY-keskuksen tuella ja toisenlaisen ratkaisun toteuttaminen vaatisi huomattavia lisäkustannuksia.

ELY-keskus on katsonut, että Kemiönsaaren Vedelle tulisi myöntää lupa aloittaa myös Lammalan ja Kemiön Kirkonkylän jätevesien käsittely Taalintehtaan laitoksella muutoksenhausta huolimatta. Keskittämishanke on edennyt jo niin pitkälle, että sille ei ole realistisia vaihtoehtoja.

Nyt on kysymys vain toiminnan aloittamisesta eikä tässä vaiheessa anneta muutoksia lupamääräyksiin. Lupaa koskevat valitukset ovat Vaasan hallinto-oikeudessa, joka myöhemmin ratkaisee ne vaatimukset, jotka valituksissa on esitetty puhdistamon toimintaa koskien. Silloin ratkaistaan mm. purkualuetta koskevat vaatimukset.

Kemiönsaaren kunnassa nyt toimivista puhdistamoista Lammalan laitos tulisi saada mahdollisimman nopeasti lopetettua ja jätevedet johdettua Taalintehtaalalle. Laitoksen toiminta on ollut heikkoa, vaikka sillä on ikää vasta alle kymmenen vuotta. Kemiönsaaren Vesi on aloituslupahakemuksessaan asettanut Lammalan laitoksen lopettamisen etusijalle, joten ELY-keskus katsoo samoin kuin toiminnanharjoittaja, että ainakin Lammalan jätevesien johtaminen tulisi voida aloittaa muutoksenhausta huolimatta.

2) Liedon kunnan terveys- ja ympäristöviranomaisen Kemiönsaaren kunnan terveys- ja ympäristöviranomaisena on ilmoittanut, ettei se anna lausuntoa hakemuksesta.

3) Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna lausuntoa hakemuksesta.

4) Långö-Apelholm-seura ry on vastustanut aloittamisluvan myöntämistä, koska

- Tyskaholmenin jätevedenpuhdistamon kapasiteetti ei riitä myös Kemiön ja Lammalan jätevesimäärän puhdistamiseen.
- Puhdistamon laajennus on kesken ja valmistumisaikataulu on kunnan ilmoituksen mukaan 15.10.2015.
- Laajennuksen lähtökohtana on puhdistuslaitoksen nykyinen sijainti, nykyiset puhdistusprosentit ja nykyinen purkupaikka samanaikaisesti yli kaksinkertaistuvalla jätevesikuormituksella. Kunta väittää aloituslupahakemuksessaan, että päästökuorma mereen ei kasva samassa suhteessa, mutta kasvaa siis kuitenkin merkittävästi nykyisestä.
- Tyskaholmenin jätevedenpuhdistamon laajentaminen ei ole sopusoinnussa Itämeren puhdistuspyrkimysten kanssa ja laajennus tuottaa vakavaa haittaa Långön ja Apelholmin saarten vapaa-ajan asukkaille aiheuttamalla meren saastumista saarten välittömässä läheisyydessä.
- Jätevesien purkupaikka säilyy nykyisellä suojaisella ja matalalla Falkön lahdella, joka jo nykyisten kuormitusten takia voi huonosti. Putken laskupaikkaa ole suunniteltu eikä se sovi laajennuksen jälkeiselle jätemäärälle.
- Jätevesien purkupaikan nykyisestä sijainnista on annettu virheellistä tietoa, että kyseessä olisi laaja selkävesi. Nykyinen laskupaikka on suppea laitimainen sisävesialue, jossa on vain pieniä, kapeita virtausreittejä lahden pohjukasta. Nykyinen purkupaikka Björkholmenin ja Tallholmenin välissä ei ole sovelias laskupaikka edes nykyiselle käytölle, saati sitten laajennetulle käytölle. Kunta ei ole esittänyt mitään vaihtoehtoja jätevesien purkupaikkaa.
- Seuran mielestä Taalintehtaan tulee johtaa jätevedenpuhdistamossa puhdistettavat jätevedet riittävän aavalle ja virtaavalle vesialueelle, esimerkiksi Gulkronan selälle ja siellä esimerkiksi Högsåran länsipuolelle, missä merivesimäärät, joihin puhdistetut jätevedet sekoittuvat, ovat monikymmenkertaiset verrattuna jätevesien nykyiseen laskupaikkaan. Lisäksi Gulkronan selällä aallokon hapettava vaikutus on voimakasta ja virtaukset suuria eikä Högsåran länsirannalla ei ole asutusta.
- Seuran mielestä jäteveden puhdistamalla tulisi toteuttaa kaikki nykyajanparhaat puhdistusmenetelmät nimenomaan typen, fosforin ja orgaanisten aineiden osalta.
- Nykyiseen viemäriverkkoon pääsee runsaasti vuotovesiä, joista aiheutuu runsaasti ohijuoksuista. Taalintehtaan saaristo on voimakkaasti loma- ja virkistyskäyttöaluetta, joten meriveden tulisi olla hyväkuntoista ja uimakelpoista.
- Byholmenin saarella sijaitsee pieni, virallinen uimaranta, josta on avoin yhteys muutaman sadan metrin päässä olevaan jäteveden purkupaikkaan.
- Aloittamisluvan myöntäminen aiheuttaisi vesistölle ja sen ympäristön asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille haittaa, koska aloittamisluvan saatuaan

Kemiönsaaren kunta/Kemiönsaaren Vesi ohjaisi välittömästi nykyistä huomattavasti suuremman määrän jätevesiä Tyskaholmenin puhdistamoon, mistä seuraisi herkän Saaristomeren kohtuutonta kuormittumista matalalla Falkön lahdella. Siksi olisi odotettava Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä asiassa.

5) [REDACTED] ovat ilmoittaneet vastustavansa Taalintehtaan laajennetun puhdistamon toiminannan aloituslupaa, ennen kuin seuraavat vaateet ovat täyttyneet:

1. Typen poisto on aloitettaessa vähintään 70 % tehoinen.
2. Päätös uuden purkuputken tekemisestä ja uuden purkupaikan etsimisestä on tehty.
3. Purkupaikka ei voi olla Falkön selkä, vaan uuden purkupaikan tulee olla laaja, virtaava vesialue esim. Gulkronan selkä Högsåran länsipuolella.
4. Uuden purkuputken teko purkupaikkoineen on valmis viimeistään 2020. Päätös uudesta purkuputkesta ja -paikasta pitää tehdä ennen laajennetun puhdistamon käyttöönottoa.
5. Fosforin poisto on aloitettaessa huippuluokkaa.

6) [REDACTED] ovat ilmoittaneet vastustavansa Kemiönsaaren Vesi Oyn vaatimusta Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon laajennetun toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Perusteluinaan he ovat muun muassa viitanneet Etelä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätöksestä ilmeneviin perusteisiin ja todenneet, että kaikki ne asiakohdat, joilla hakija perustelee vaatimustaan (esim. hakemuksen kohdat 1-2, 8-9 ja 11-13), ovat olleet AVIn tiedossa sen päättäessä ympäristöluvasta, joko sillä perusteella, että ne ovat käyneet ilmi jo ympäristölupahakemuksesta tai sillä perusteella, että asiat ovat yleisesti tunnettuja.

Kemiönsaaren Veden hakemuksessa todetaan, että ympäristö palautuu ennalleen, mikäli lupapäätös kumotaan tai lupamääräystä muutetaan. Väitteelle ei ole olemassa perusteita. Mikäli purkupaikkaa koskevaa lupamääräys vaatimuksestamme hallinto-oikeudessa kumotaan, olisi luvanhakijalla oltava välitön valmius ryhtyä vaihtoehtoisten purkupaikkojen valmisteluun tarpeellisine kuulemisineen, sen sijaan että määräpäivä purkupaikan siirtämiseksi toiseen paikkaan on lupapäätöksen mukaan vasta 31.12.2019. Luvanhakija pitää purkupaikan siirtoa koskevaa kategorista määräystä vain hakijan käytettävissä olevana optiona, ei lupaviranomaisen antamana velvoitteena. Luvanhakija ei selvästikään aio valmistautua tuon velvoitteen täyttämiseen. Sillä ei näin ollen ole myöskään intressiä valmistautua em. määräpäivää aikaisemmin annettavan hallinto-oikeuden ratkaisun mahdollisesti edellyttämään purkupaikan siirtoon.

Hakemuksessa todetaan myös, että "purkupisteen lähialueella ei ole syytä olla huolestuneita". Valitus hallinto-oikeuteen perustuu nimenomaan huoleen purkualueen tilasta ja vahinkojen laajenemisesta. Kemiönsaaren Vesi Oy:n näkemys (hakemuksen kohdat 3-7 ja 10) on, että raju pistekuormituksen kasvu ja hapettoman merenpohja-alueen laajeneminen nykyisellä purkupaikalla vakituisen ja vapaa-ajan asutuksen välittömässä yhteydessä on oikeutettua sen vuoksi, että kokonaiskuormitus koko Kemiönsaaren vesialueella vähenee. On kyseenalaista, saadaanko kuollutta purkupaikan merialuetta enää elpymään, jos nykyistä huomattavasti suuremman jätevesimäärän purku tuolle alueelle edes väliaikaisesti sallitaan. Esimerkiksi ilmavalokuvin on jo nyt selvästi nähtävissä, että purkualue ja varsinkin sen pohjoispuoliset rannat ovat merkittävästi muuta ympäristöä rehevöityneemmät. Koska uuden laitoksen puhdistuskapasiteetti etenkin talvikuukausina on heikko, on mahdollista, että ravinnekuormitus kasvaa kaksinkertaiseksi hakijan arvioon verrattuna, mikä johtaisi luonnon kannalta kestämättömään tilanteeseen. Väliaikaistakaan ravinnekuormituksen kasvua ei voida sen vuoksi sallia.

Yksi hakijan perusteluista aloittaa toiminta ennen lainvoimaa on kuormituksen pieneneminen Itämereen 50 %, mutta tälle ei kuitenkaan ole perusteluja. Ympäristöluvassa hakija ilmoittaa esimerkiksi päästöarviot vesistöön vuodelle 2030 fosforin osalta 0,2 kg/d eli vuodessa 73 kg ja typen osalle 23 kg/d ja vuodessa 8 395 kg.

Vuonna 2013 tuleva kokonaisfosfori kaikkiin kolmeen jäteveden puhdistamoihin oli yhteensä 6 084 kg vuodessa, josta vesistöön meni 226 kg vuodessa ja näin ollen kokonaispuhdistusprosentti oli 96 %. Typen osalta luvut olivat vuonna 2013 tuleva 25 109 kg vuodessa ja päästöt vesistöön 12 067 kg eli puhdistusprosentti oli 52 %. Jotta näistä luvuista saadaan kuormitus vesistöön laskemaan 50 %, tulisi kyseisillä tulokuormilla vuonna 2013 puhdistusprosentti olla fosforin osalta 98 % ja jotta päästäisiin päästöarvion lukuihin, tulisi puhdistusprosentin olla 99 %. Typen osalta kuormittumisen puolittamiseen tarvittaisiin 75 %:n puhdistusteho ja päästöarvioiden saavuttamiseen noin 65 %:n.

Ottaen huomioon laitoksen toimintahistorian sekä kylmien talvikuukausien vaikutuksen prosessin tehokkuuteen heikentävästi ja tulevaisuudessa lisääntyvän jätevesimäärän, 50 % kuormituksen väheneminen Itämereen ei ole realistista.

Koko Kemiönsaaren vesialueen saama hyöty väliaikana ennen ympäristölupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa on selvästi vähäisempi kuin nykyisen purkupaikan vesialueelle aiheutuva, mahdollisesti peruuttamaton vahinko huomattavasti lisääntyvästä pistekuormituksesta. On myös koko Kemiönsaaren etu, että asutuksen, virkistyskäytön sekä turismin ja muun elinkeinoelämän kannalta keskeisen vesialueen käyttöä jätevesien purkupaikkana ei laajenneta, ennen kuin ympäristölupapäätös on saanut lainvoiman.

Pokkinen ym. ilmoittavat vastustavansa Kemiönsaaren Vesi Oy:n hakemusta. Lisäksi he ilmoittavat myös valittavansa mahdollisesta hakemuksen hyväksyvistä päätöksistä Vaasan hallinto-oikeuteen ja pyytävänsä sen täytäntöönpanon kieltämistä.

7) Falkö ry on ilmoittanut vastustavansa jätevedenpuhdistamon laajennetun toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) on jo myöntäessään hakijalle ympäristöluvan, hylännyt hakijan esittämän pyynnön saada aloittaa laajennettu toiminta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluina pyynnön hylkäämisessä on ollut se, että lupaa on haettu vasta hakemuksen kuuluttamisen jälkeen, jolloin valvontaviranomaiset ja asianosaiset eivät ole tulleet asiassa kuulluiksi ja uudelleen kuuleminen viivästyttää asian käsittelyä merkittävästi. Tämän lisäksi hakija perustelee vaatimustaan aloittaa laajennettu toiminta ennen lainvoimaa asiakohdilla 1-2, 8-9 ja 11-13, jotka ovat olleet AVIn tiedossa silloin, kun he ovat alun perin hylänneet pyynnön saada aloittaa laajennettu toiminta ennen lainvoimaa.

Kyseinen purkupaikka on jo nyt sopimaton eikä kestä laajennetun toiminnan aiheuttamaa räsitusta. Myös AVI on tämän todennut velvoittaessaan hakijan jättämään viimeistään 31.12.2019 AVille hakemus jätevesien purkupaikan siirtämiseksi haitattomampaan paikkaan. Purkupaikka on virkistysaluetta ja meren tila on jo paikallisesti huono ja pitäisi pikaisesti saada paranemaan, kyseinen merialue on myös yleisten linjausten piirissä saada kaikkien merialueiden tila hyväksi viimeistään vuoteen 2027 mennessä.

Puhdistetun jäteveden vaikutukset ovat selvät. Ne todettiin jo vuonna 2011 kun Natur och Miljö sukelsi alueen ja huomasi purkualueella olevan kuollutta merenpohjaa. Vuosikymmenten fosfori- ja typpikuormituksen kasvu näkyy selvästi jo rantojen rehevöitymisen lisääntymisenä, kuten ruovikon lisääntymisessä, jota ei ole nähtävissä esimerkiksi Bruksfjärdenin puolella. Piilevät ovat lisääntyneet, mikä näkyy valkeina hohtavina kivinä ja valkoisina rajauksina rantakallioissa. Virkistyskalastuksessa verkkoihin samoin kuin veneiden pohjiin on ilmestynyt pahalta haisevaa tumman vihreää liejua ja viime kesänä on raportoitu hajuhaittoja, jossa sanottiin meren haisevan viemärielle Tallholmenin rannassa. Purkupuutki kulkee vain 90 metriä Tallholmenin uimarannan ulkopuolella itse purkupaikan ollessa ilmeisesti hieman ulompana lähellä väylää (purkupuutkenpään sijainti on epäselvä).

Falkön ulappa on herkkä alue. Etelästä pohjoiseen on useita kapeita lahtia. Falkön ulapan vesi ei vaihdu tai sekoitu muuhun veteen kovin tehokkaasti. On pohdittava hyvin tarkkaan, ennen kuin ulappaan johdetaan nykyistäkin enemmän ravinteita. Merkit osoittavat, että ulappa ei voi hyvin. Havaittavissa on selviä varoitusmerkkejä. Toivoa antoi tuolloin vielä

suunnitelma, että purkuvesi mereen menee kosteikon kautta, mutta kosteikko ei toteutunut.

Hakija väittää ympäristön palautuvan ennalleen, mikäli lupapäätös kumotaan tai lupamääräystä muutetaan. Hakijalla ei ole kuitenkaan perusteita väitteelle, koska he eivät ole tutkineet merenpohjaa tai analysoineet purkuputken vaikutusaluetta. Pohjan ollessa jo nyt kuollutta ja kuormituksen vain kasvaessa, kyseisen merialueen palautuminen vain hidastuu entisestään, ellei muutu mahdottomaksi. Näin ollen on olemassa perusteltu riski, että Taalintehtaan virkistysalueen meren tila ei tule saavuttamaan hyvää tilaa linjassa muiden merialueiden kanssa.

Taalintehtaan puhdistamon tulokuormitus tulee kasvamaan samoin kuin virtaus (80 % kasvu). Lika-ainekuormituksen kasvu on noin 100 %, mutta reduktion pysyessä samana (kuten ympäristöluvassa sivulla 8 sanotaan) on itsestään selvää, että kuormitus vesistöön tulee kasvamaan. Puhdistamon ongelma on myös hyvin kylmät prosessivedet, jotka aiheuttavat sen, ettei nitrifikaatio toimi kunnolla talvella. Tällöin typen puhdistusteho saattaa olla ajoittain jopa alle 20 %. Fosforikuormituksen kasvu vesistöön on ollut yli 1000 % vuodesta 2008 vuoteen 2013 ja raportit osoittavat, etteivät puhdistamon prosessit toimi tasalaatuisesti, vaan heittelevivät ajankohdasta toiseen. Uudelle laitokselle ei ole myöskään rakennettu ohijuoksutusallasta, joten prosessihäiriöiden sattuessa on ympäristövahingon vaara suuri varsinkin putken ollessa aivan asutuksen ja uimarantojen kupeessa virkistysalueella.

Yhdistys on vaatinut typpireduktion nostamista 70 %:iin, koska puhdistamo kuormittavien asukkaiden määrä tulee olemaan lähellä 10 000, kun huomioidaan kaikki omakotitalot, vapaa-ajanasunnot, sakokaivot, umpisäiliöt, turismi-, yöpymis- ja ravintolapaikat. Myös vesien suojelutarve oikeuttaa tiukempaan typpireduktoon. Hakija on ilmoittanut päästöarvioikseen vuodelle 2030 typen osalta 23 kg/d mutta samalla hakenut lupaa vain 50 % typen reduktiolle. Laskelmiemme mukaan, hakijan ilmoittamat päästötavoitteet, kun kuormitus kasvaa maksimiin, vaativat 75 % typen reduktion, jotta kyseiseen 23 kiloon päivässä päästään. Näin ollen voidaan olettaa, että 70 % typen reduktio on mahdollinen ja ottaen huomioon herkän Saaristomeren tilan, vaatimus on perusteltu ja aloituslupaa ennen lainvoimaa ei tule myöntää, ennen kuin asia on selvitetty.

Keskittämisen pitäminen ylivertaisena ratkaisuna jätevedenpuhdistuksessa ei ole yksiselitteinen. Suurkaupunkien liepeillä ja suurilla, tiheästi asutuilla seuduilla ratkaisu on ymmärrettävämpi kuin herkällä, haja-asutetulla saaristoalueella. Kriittistä keskustelua keskittämisen ylivertaisuudesta ei ole käyty; suuret riskinsä keskittämisellä on siirtoviemäreineen ja purkualueongelmineen, vaikka haittoja ja uhkia ei ole käsitelty tarpeeksi myöskään Kemiönsaaren hankkeen yhteydessä.

Hakija perustelee toiminnan aloittamista sillä, että kuormitus Itämereen vähenee 50 %, mutta ei kuitenkaan anna luvulle perusteluja. Yhdistyksen laskelmien mukaan kuormituksen päästöennusteet vuodelle 2030 näyttäisi olevan tehty AVL 2000:n mukaan, kun puhdistustehot ovat juuri ympäristöluvan ylittäviä. AVL luvun kasvaessa päästöarvioihin pääseminen vaatii yhä tehokkaampaa puhdistustehoa. Esimerkkinä typpi, jonka tulokuormitus vuonna 2012 oli 20 308 kg vuodessa yhteensä kolmelle (Kemiö, Lammala ja Tyskaholmen) jätevedenpuhdistamolle ja vesistöön meni 11 017 kg /vuosi puhdistustehojen ollessa noin 46 %. Jos yhteenlaskettu puhdistusteho olisi ollut 50 %, olisi vesistöön mennyt vajaat 900 kg vähemmän eli kuormitus vähenisi noin 8 %.

Kyseisenä vuonna Tyskaholmenin puhdistamon puhdistusprosentti oli 46 ja esimerkiksi Kemiön 51. Vuonna 2013 yhteenlaskettu puhdistusprosentti oli 52 (tulokuorma 25 109 kg vuodessa), vesistöön 12 067 kg vuodessa) Tyskaholmenin toimiessa 61 % puhdistusteholla ja Kemiön 27 %, Lammalan pysyessä 54 % tasolla. Jotta typen kuormitus Itämereen laskisi 50 %, tulisi puhdistustehon nousta esimerkiksi vuoden 2013 tulokuormituksella 76 prosenttiin. Näin ollen hakijan perustelut ja väittäminen, että laitokselle tulee antaa lupa ennen lainvoimaa, koska kuormitus Itämereen vähenee 50 %, voidaan kyseenalaistaa.

Tähän voi vielä huomauttaa, että virtaaman ja AVL lukujen on laskettu lisääntyvän. Mikäli puhdistusteho ei suhteessa kasva, saattaa yhdistämisen myötä kuormitus Itämereen jopa kasvaa, vaikka lupaehdot täyttyvät. Itämeren kokoon nähden aika, joka menee toiminnan aloittamisen lainvoiman saamiseksi, on tuskin kriittinen Itämeren tilalle, mutta kyseiselle purkupuutken merialueelle kuormituksen lisäys saattaa olla kohtalokas. Puhdistustehojen ollessa lupaehdot juuri täyttävät, saattaa kuormitus Falköfjärdenille tuplaantua.

Yhdistys viittaa Vaasan hallinto-oikeudelle 28.2.2015 jättämäänsä valitukseen ESAVI:n päätöksestä nro 7/2015/2, jossa vaaditaan uuden, haitattomamman purkualueen selvitystä välittömästi. Nyt yhdistys vaatii, että lupa laajennetulle toiminnalle myönnetään vain siinä tapauksessa, että purkuvedet johdetaan laajennetun toiminnan aloittamisesta lähtien haitattomampaan paikkaan.

Yhdistys pyytää, että asiassa järjestetään suullinen kuulemistilaisuus, jossa käsitellään Taalintehtaan puhdistamon laajentamiseen ja mereen asennettavaan paineviemäriin liittyviä asioita; Etelä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätös nro 7/2015/2, dnro ESAVI/243/04.08/2013, dnro ESAVI/2540/2015, ESAVI:n lupapäätös nro 4/2015/2, lupahakemus dnro ESAVI/5670/04.09/2014, yhdistyksen mielipiteet, valitukset ja vastineet näihin sekä mielipiteet Tyskaholmenin sillan, dnro ESAVI 83/04.09/2014, rakentamisen ruoppauksista, jotka liittyvät paineviemäriin rakentamiseen sedimenttitutkimusten osalta.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Käsittelyratkaisu

Asiassa on kysymys toiminnan aloittamisesta Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen nro 7/2015/2 mukaisesti muutoksenhausta huolimatta. Tämän vuoksi aluehallintovirasto ei tutki Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon lupamääräysten sisältöä tai viemäriputken sijaintia koskevia vaatimuksia tähän hakemusasiaan kuulumattomina.

Falkö ry:n suullista kuulemista koskevan vaatimuksen johdosta aluehallintovirasto toteaa, että suullinen kuuleminen ei ole tarpeen, koska saadut selvitykset ovat riittäviä asian ratkaisemiseksi.

Pääasialratkaisu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Kemiönsaaren Vedelle luvan aloittaa Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon laajennettu toiminta muutoksenhausta huolimatta sitten, kun jätevedenpuhdistamon saneeraus- ja tehostamistoimenpiteet on suoritettu ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ne hyväksynyt. Toiminnassa on noudatettava aluehallintoviraston 29.1.2015 antamaa ympäristölupapäätöstä nro 7/2015/2.

Ratkaisun perustelut

Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon saneeraus ja laajennus sekä jätevesien johtaminen Kemiön ja Lammalan jätevedenpuhdistamoilta Taalintehtaan puhdistamolle sisältyy pitkäaikaiseen suunnitelmaan jätevedenkäsittelyn keskittämiseksi Kemiön ja Lammalan puhdistamoita tehokkaampaan puhdistamoon ja edesauttaa siten vesiensuojelullisia tavoitteita alueella. Erityisesti Lammalan jätevedenpuhdistamon toiminnassa on ollut ongelmia ja jätevesien käsittely laajennetussa Taalintehtaan puhdistamossa vähentää jätevesien kokonaiskuormitusta kunnan alueella. Aluehallintovirasto on Taalintehtaan jätevedenpuhdistamon laajennusluvassa velvoittanut Kemiönsaaren Veden tekemään selvityksen nykyistä haitattomammasta purkupaikasta ja hakemuksen purkupaikan siirrosta 31.12.2019 mennessä. Tältä osin luvasta ei ole valitettu. -

Laajennetun jätevedenpuhdistamon toimiessa ympäristöluvan nro 7/2015/2 lupamääräysten mukaisesti ei toiminnasta ennalta arvioituna aiheudu sellaista ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, että päätöksen täytäntöönpano tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Aluehallintovirasto viittaa päätöksen perusteluihin ja toteaa, että luvan myöntämisen edellytykset ovat perusteluista ilmenevällä tavalla olemassa.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa, kunnes Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätös nro 7/2015/2 saa lainvoiman.

Vaasan hallinto-oikeus voi kieltää ympäristölupapäätöksen täytäntöönpanon.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 199 ja 201 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 990 €. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista vuosina 2014 ja 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) mukaan muun ympäristölupa-asian käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 55 euroa/h. Tämän päätöksen valmisteluun on käytetty 18 h.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Kemiönsaaren Vesi

Jäljennös päätöksestä

Kemiönsaaren kunta
Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Kemiönsaaren kunnan terveydensuojeluviranomainen
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/kalatalous (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)
[REDACTED]
Långö-Apelholm-seura ry
[REDACTED]
Falkö ry [REDACTED]

Vaasan hallinto-oikeus

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kemiönsaaren kunnan virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Raija Aaltonen

Sinikka Laitakari

Asian on ratkaissut johtaja Raija Aaltonen ja esitellyt ympäristölakimies Sinikka Laitakari.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **20.7.2015**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valitus kirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annettussa laissa

on erikseen säädetty
tapauksista, joissa maksua ei peritä.

eräistä

LIITE